

REFERENCES

1. Anserme Je. Besedy o muzyke / Jernest Anserme ; [per. s fr. E. F. Bronfin, V. N. Aleksandrova]. – 2-e izd. – L. : Muzyka, 1985. – 104 p.
2. Vagner R. O dirizhirovanii / Rihard Vagner ; [per. s nem. Koptjaeva]. – Spb. : Izdatel'stvo P. I. Jurgensona, 1900. – 97 p.
3. Ivanov-Radkevich A. P. O vospitanii dirizhera / A. P. Ivanov-Radkevich – M. : Muzyka, 1973. – 78 p.
4. Kagan M. S. Muzyka v mire iskusstv / M. S. Kagan // Sovetskaya muzyka. – 1987. – № 3. – P. 56-66.
5. Medushevskij V. V. K probleme semanticheskogo sintaksisa : (O hudozhestvennom modelirovanii jemocij) / V. V. Medushevskij // Sovetskaya muzyka. – 1973. – № 8. – P. 20-29.
6. Nejgauz G. G. Ob iskusstve fortepiannoj igry : Zapiski pedagoga / G. G. Nejgauz. – 4-e izd. – M. : Muzyka, 1982. – 302 p.
7. Noverr Zh. Zh. Pis'ma o tance i baletah / Zh. Zh. Noverr. – L. ; M. : Iskusstvo, 1965. – 376 p.
8. Ozhegov S. I. Tolkovyj slovar' russkogo jazyka : 72500 slov i 7500 frazeologicheskikh vyrazhenij / S. I. Ozhegov, N. Ju. Shvedova. – M. : Az Ltd, 1992. – 960 p.
9. Ol'hov K. A. Teoreticheskie osnovy dirizhjorskoj tehniky / K. A. Ol'hov. – 2-e izd. – L. : Muzyka, 1984. – 160 p.
10. Pokrovskij B. A. Razmyshlenija ob opere / Boris Pokrovskij. – M. : Sovetskij kompozitor, 1979. – 280 p.
11. Sinickij A. N. O roli modelej i metoda modelirovanija v iskusstve: avtoref. dis. na soiskanie uchenoj stepeni kand. filosofskih nauk : spec. 08.00.09 «Jestetika» / A. N. Sinickij. – Tomsk, 1967. – 20 p.
12. Udin Zh. Iskusstvo i zhest / Zhak d'Udin ; [per. s fr. S. Volkonskij]. – SPb. : Apollon, 1911. – 248 p.

УДК 378.937:796.5:001.891

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМОЗНАВСТВА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Безкоровайна Л.В.

Запорізький національний університет, вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Україна

lvbeskorovaynaya@gmail.com

У статті автором проаналізовано вітчизняний та зарубіжний досвід професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства, обґрунтовано необхідність і доцільність вивчення обраної проблеми на сучасному етапі розвитку України.

На основі проведеного анкетування студентів і викладачів вищих навчальних закладів, а також фахівців підприємств та організацій туристичної галузі України, проаналізований сучасний стан професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах України, з'ясовані проблеми, а також визначені перспективні напрями й авторські пропозиції щодо вирішення питань сучасної професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства.

Ключові слова: професійна підготовка, туризмознавство, майбутній фахівець з туризмознавства.

ИССЛЕДОВАНИЯ СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ТУРИЗМОВЕДЕНИЮ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ УКРАИНЫ

Бескоровайна Л.В.

Запорожский национальный университет, ул.Жуковского, 66, г. Запорожье, Украина

lvbeskorovaynaya@gmail.com

В статье автором проанализирован отечественный и зарубежный опыт профессиональной подготовки будущих специалистов по туризмоведению, обоснована необходимость, своевременность и целесообразность изучения данной проблемы на современном этапе развития Украины.

На основе проведенного анкетирования студентов и преподавателей высших учебных заведений, а также специалистов предприятий и организаций туристической отрасли Украины, исследовано и выяснено современное состояние профессиональной подготовки будущих специалистов по туризмоведению в высших учебных заведениях Украины, выявлены проблемы, а также определены перспективные направления и поданы авторские предложения решения вопросов, связанных с современной профессиональной подготовкой будущих специалистов по туризмоведению.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, туризмоведение, будущий специалист по туризмоведению.

AN ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE MASTERS IN TOURISM STUDIES IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE

Beskorovaynaya L.V.

Zaporizhzhya national university, Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine

lvbeskorovaynaya@gmail.com

Analyzed domestic and foreign experience of professional training of future masters in tourism studies, the necessity and feasibility study of selected issues on the current stage of development of Ukraine. Found the current state of professional training of future masters in tourism studies in higher educational institutions of Ukraine. The author analyzed the problem of professional training of future masters in tourism studies in pedagogical theory. The necessity and feasibility study of the subject at the present stage of development of Ukrainian society. The author revealed promising areas and offered their own proposals to address specific issues related to advanced professional training of future masters in tourism studies.

Analyzed the problem of professional training of future masters in tourism studies in educational theory. The necessity and appropriateness of the chosen research problems at the present stage of development of the Ukrainian society.

Revealed promising areas and invited the author's vision tackle specific issues related to the modern professional training of future masters in tourism studies.

Key words: professional training, tourism, future masters in tourism studies.

Вступ. Всесвітні економічні зміни та сучасний розвиток України передбачають вдосконалення системи професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі туризму у вищих навчальних закладах. Сучасне суспільство вимагає від вищої освіти формування у майбутнього фахівця системи професійно значущих знань з туризмознавства, розвитку особистісних творчих здібностей, здатності ефективно застосовувати у практичній туристській діяльності професійні уміння, знання та навички.

Сформованість професійної готовності надає можливість фахівцям з туризмознавства реалізувати свій творчий, особистісний та професійний потенціал у майбутній професійній діяльності. Враховуючи це, сучасна підготовка фахівця нового типу вимагає створення та оптимізації умов, необхідних для ефективного формування певного рівня професійних й особистісних компетенцій студентів у фаховій підготовці.

Проблема ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах зумовлена необхідністю подолання суперечностей, які виникають між:

- потребою суспільства у кваліфікованих та компетентних фахівцях з туризмознавства та недостатнім рівнем готовності випускників до професійної діяльності;
- необхідністю ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства і недостатньою розробленістю й висвітленням теоретичних та методичних засад цієї проблеми в педагогіці вищої школи;
- значним обсягом інформації з туризмознавства, що швидко змінюється в сучасних умовах світового суспільства, та відсутністю системи інформаційного забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах, що не відповідає сучасним тенденціям;
- необхідністю вдосконалення процесу професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства та відсутністю достатньої професійної компетентності викладачів, які забезпечують цей процес;
- необхідністю оптимізації підготовки, спрямованої на індивідуалізацію та активізацію навчального процесу в умовах навчання, орієнтованого на розвиток особистості й відсутністю необхідних організаційно-методичних умов, що забезпечують підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства;
- необхідністю визначення та обґрунтування організаційно-методичних умов ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства та недостатньою розробленістю педагогічних технологій, що уможливають їх реалізації в навчальному процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства.

Подолання наведених суперечностей, на нашу думку, можливо за таких умов:

1. обґрунтування теоретичних і методичних засад професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах та визначення концепції означеної підготовки;
2. аналіз зарубіжного досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства;
3. розробка, обґрунтування та впровадження в навчальний процес вищих навчальних закладів моделі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства, яка б враховувала специфічні особливості майбутньої професійної діяльності фахівців означеного напрямку;
4. визначення, обґрунтування й створення необхідних організаційно-педагогічних умов ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства, акцентуючи увагу на різнобічності такої підготовки, пов'язуючи оволодіння майбутніми фахівцями системою професійних знань з практичними навичками, інформаційною й загальною культурою, розвитком особистих та професійних якостей.

Деякі питання з туризмознавства висвітлено в роботах вітчизняних вчених: формування стратегії розвитку підприємств готельного господарства (М.Г.Бойко); теорія і практика підготовки фахівців сфери туризму в країнах-членах всесвітньої туристської організації (Л.В.Кнодель); економіко-географічні проблеми туризму та його ефективність (питання теорії, методики і практики) (М.П.Крачило); туризмологія: процес формування теорії туризму (О.А.Кручек); освіта в туризмі (Л.Г.Лук'янова); геопросторова організація туристичного процесу (О.О.Любіцева); готельний бізнес: теорія та практика (М.П.Мальська); конституційно-правові основи туризму в Україні (Н.А.Опанашук); теорія і практика підготовки фахівців сфери туризму в розвинених країнах світу (Л.В.Сақун).

Також дослідженню окремих питань з туризмознавства присвячено роботи зарубіжних вчених, а саме: туризм та гостинність (К.Д.Аннарауд, Д.Р.Уокер); туризмознавство та екскурсознавство в Росії (Г.П.Долженко); управління та страхування в туризмі (І.В.Зорін,

Т.П.Каверіна, Т.К.Сергеева); можливості застосування швейцарської моделі розвитку туризму на Північному Кавказі (К.В.Кушнір); структура туристичного ринку (Х. Монтанер Монтехано); регіональне управління конкурентоспроможністю туристичних послуг: методологія і практика (І.Ю.Швець).

Водночас, здійснений теоретичний аналіз [1, 2, 3, 4, 5] свідчить, що проблема професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах ще не була предметом спеціального дослідження і потребує більш ґрунтовного аналізу.

Робота виконана відповідно до плану НДР Запорізького національного університету.

Формулювання цілей роботи.

Метою статті є дослідження сучасного стану професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах України.

Основні завдання дослідження:

1. Проаналізувати вітчизняний і закордонний досвід професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства та обґрунтувати доцільність вивчення обраної проблеми.
2. Визначити сучасний стан професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах України.

Результати дослідження.

З метою визначення сучасного стану професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства нами було проведено анкетування, у якому брали участь студенти і викладачі таких вищих навчальних закладів України, як: Запорізький національний університет, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, ДВНЗ “Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди”, Класичний приватний університет, Запорізький національний технічний університет, а також Національний університет фізичного виховання та спорту України.

Опитування охоплювало також фахівців підприємств та організацій туристичної галузі України, а саме: туроператора «Веста Тревел», готелів «Театральний» (ТОВ «Таврійська інвестиційна група») та «Шератон», туристичного агентства «ГА Магеллан».

Отже, проаналізуємо дані анкетування.

На запитання «Чи потребує, на Вашу думку, вдосконалення система професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах України?» фахівці відповіли так: потребує – 94,24% фахівців, не потребує – 0,00%, частково потребує – 5,76%, вагались відповісти – 0% фахівців. Тож, переважна більшість опитаних фахівців вважають, що система професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах України потребує вдосконалення.

На запитання «Чи задоволені Ви існуючою підготовкою майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах України?» результати відповідей фахівців показали, що: задоволені – 46,88% фахівців, не задоволені – 12,0%, частково задоволені – 41,04%, вагались відповісти – 0% фахівців. Результати відповідей викладачів на це ж питання розподілились таким чином: задоволені – 17,28% викладачів, не задоволені – 15,98%, частково – 58,26%, вагались відповісти – 8,48% викладачів. Тобто, 46,88% фахівців і лише 17,28% викладачів задоволені існуючою підготовкою майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах України, що підтверджує актуальність та доцільність досліджуваної нами проблеми.

Важливими для нашого дослідження є результати відповідей викладачів на запитання «Чи

вважаєте Ви за потрібне оволодіння майбутніми фахівцями з туризмознавства в процесі навчання навичками з техніки бронювання та продажу туристського продукту?», які засвідчили, що переважна більшість викладачів 94,32% вважають за потрібне оволодіння майбутніми фахівцями з туризмознавства в процесі навчання означеними навичками, не вважають – 1,59%, частково – 4,10%, вагались відповісти – 0,00% викладачів.

Результати відповідей фахівців на запитання «Чи вважаєте Ви за необхідне в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах застосування інформаційних технологій?» показали, що вважають – 88,08% фахівців, не вважають – 1,32%, частково – 9,29%, вагались відповісти – 1,32% фахівців. Тож, переважна більшість опитаних фахівців вважають за необхідне в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах застосування інформаційних технологій (рис. 1.1.).

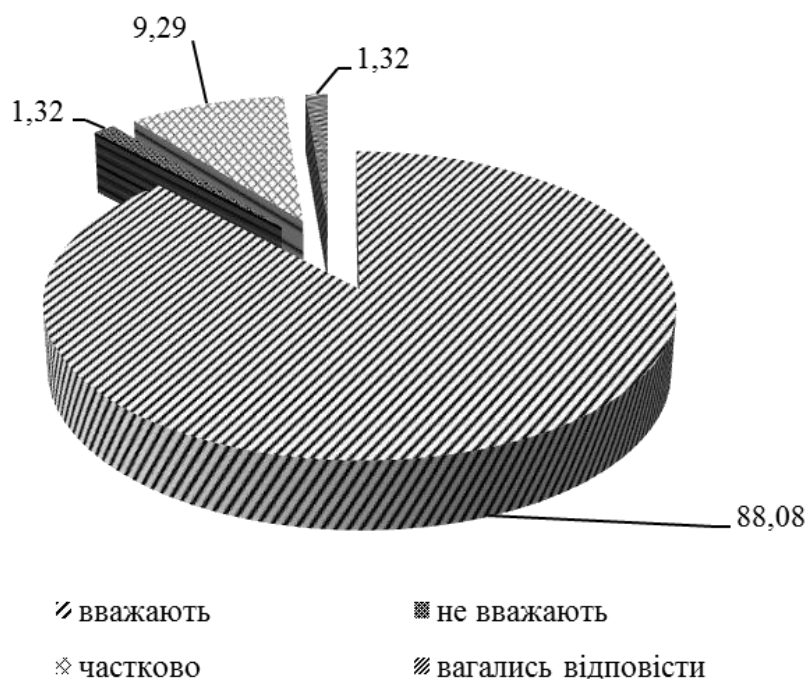

Рис 1.1 Розподіл відповідей опитаних фахівців з туризмознавства щодо запитання «Чи вважаєте Ви за необхідне в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах застосування інформаційних технологій?» (%).

Необхідно зазначити, що результати відповідей фахівців на запитання «Чи вважаєте Ви, що майбутній фахівець з туризмознавства повинен володіти знаннями з систем класифікацій та схем роботи з готелями, санаторіями?» показали, що вважають – 71,49% фахівців, не вважають – 1,32%, частково – 25,81%, вагались відповісти – 1,39% фахівців. Тож, переважна більшість опитаних фахівців вважають, що майбутній фахівець з туризмознавства повинен володіти знаннями з систем класифікацій та схем роботи з готелями, санаторіями.

У той же час, відповіді студентів на запитання «Чи володієте Ви знаннями з систем класифікацій та схем роботи з готелями, санаторіями?» були такими: володіють – 34,68% студентів, не володіють – 13,12%, частково – 48,41%, вагались відповісти – 3,80% студентів. Тож, на жаль, значна кількість студентів лише частково володіють важливими з точки зору фахівців знаннями.

Також, на превеликий жаль, незадовільними виявились результати відповідей студентів на запитання «Чи володієте Ви вміннями оформлення договорів і контрактів з реалізації

турів?», а саме: володіють цими знаннями лише 14,28% студентів, не володіють – 35,30%, частково володіє переважна більшість студентів – 42,03%, вагались відповісти – 8,40% студентів (рис. 1.2).

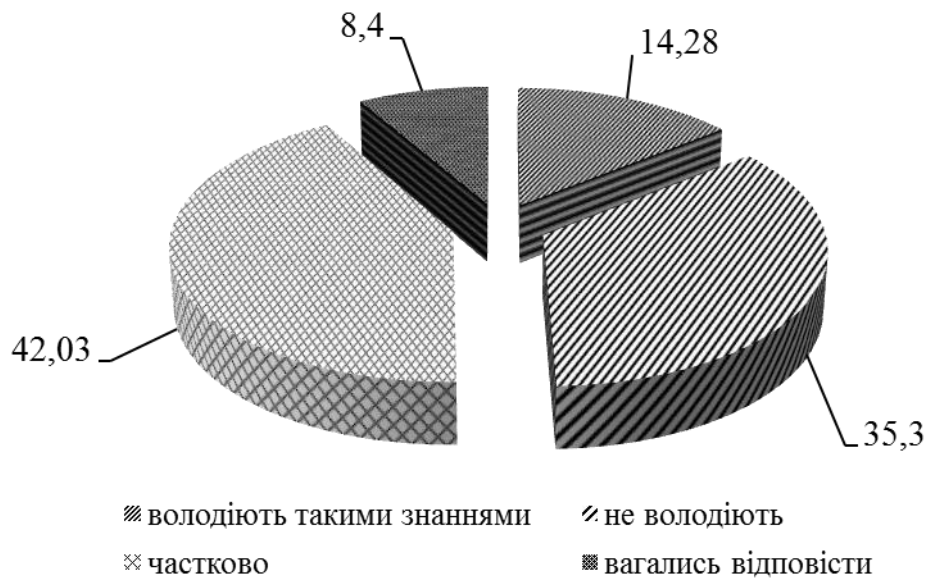

Рис. 1.2 Розподіл відповідей опитаних студентів щодо запитання «Чи володієте Ви вміннями оформлення договорів і контрактів з реалізації турів?» (%)

Також, на превеликий жаль, незадовільними виявились результати відповідей студентів на запитання «Чи володієте Ви вміннями оформлення договорів і контрактів з реалізації турів?», а саме: володіють цими знаннями лише 14,28% студентів, не володіють – 35,30%, частково володіє переважна більшість студентів – 42,03%, вагались відповісти – 8,40% студентів, що вдало демонструє рисунок 1.3.

Рис. 1.3 Розподіл відповідей опитаних студентів щодо запитання «Чи володієте Ви вміннями оформлення договорів і контрактів з реалізації турів?» (%)

Результати відповідей студентів на запитання «Чи володієте Ви вміннями в цікавій та доступній формі надавати інформацію клієнтові?» показали, що володіють цими знаннями 51,52% студентів, не володіють – 8,25%, частково – 35,98%, вагались відповісти – 4,24%

студентів. Позитивними були також результати відповідей студентів на запитання «Чи володієте Ви вміннями отримувати інформацію про місце розташування, клімат, історію країн світу?», а саме: володіють цими знаннями 76,15% студентів, не володіють – 3,24%, частково володіють – 19,71%, вагались відповісти – 0,90% студентів.

Проте, на жаль, зауважимо, що результати відповідей студентів на запитання «Чи володієте Ви вміннями розробляти й оновлювати інформаційний рекламний матеріал?» свідчили не на користь сучасного стану професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства в досліджуваних нами вищих навчальних закладах України, а саме: володіють зазначеними знаннями лише 25,76% студентів, не володіють – 29,35%, частково володіють – 37,46% (переважна більшість студентів), вагались відповісти – 7,43% студентів.

Результати відповідей студентів на запитання «Чи володієте Ви навичками туристської анімації?» також показали, що володіють цими знаннями лише 33,01% студентів, не володіють – 26,84%, частково володіє переважна більшість студентів – 35,44%, вагались відповісти – 4,71% студентів. Тож, на жаль, ці показники свідчать про недостатній рівень володіння навичками туристської анімації майбутніх фахівців з туризмознавства у досліджуваних нами вищих навчальних закладах України.

Загалом, ми дійшли висновку, що проведене нами анкетування студентів показало недостатній рівень готовності майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності, а також підтвердило своєчасність й доцільність нашого дослідження.

Висновки. Отже, здійснений нами аналіз вітчизняних і закордонних робіт щодо професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства довів, що проблема професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах ще не була предметом спеціального дослідження і потребує більш детального аналізу.

Проведене анкетування студентів та викладачів вищих навчальних закладів України, а також фахівців підприємств та організацій туристичної галузі безумовно підтвердило недостатній рівень готовності майбутніх фахівців з туризмознавства до професійної діяльності загалом та своєчасність проведення дослідження.

З'ясовано, що означена професійна підготовка потребує ґрунтовного вивчення, вдосконалення та оптимізації, обрана нами проблема дослідження є актуальною і важливою на сьогодні.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні інших напрямів професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Долженко Г. П. Туризмозведение : монография. Выпуск первый / Г. П. Долженко, О. В. Ивлиева. – Ростов-на-Дону : Изд-во ЮФУ, 2014. – 168 с.
2. Зорин И.В. Туризм как вид деятельности / Зорин И.В., Каверина Т.П., Квартальнов В.А. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/books_tourism/zorin08.htm
3. Кнодель Л. В. Теорія і практика підготовки фахівців сфери туризму в країнах-членах всесвітньої туристської організації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Л. В. Кнодель – Тернопіль, 2007. – 41 с.
4. Кручек О.А. Новый этап у розвитку туризмознавства (до виходу монографії «Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму»). – Наукові записки Київського університету туризму, економіки і права. Серія: філософські науки. – 2011. – Вип. 11. – С. 112-126.
5. Сакун Л.В. Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира : Монография / Л. В. Сакун. – К. : МАУП, 2004. – 398 с.

REFERENCES

1. Dolzhenko G. P. Turizmovedenie : monografija. Vypusk pervyj / G. P. Dolzhenko, O. V. Ivlieva. – Rostov-na-Donu : Izd-vo JuFU, 2014. – 168 p.
2. Zorin I.V. Turizm kak vid dejatel'nosti / Zorin I.V., Kaverina T.P., Kvartal'nov V.A. // [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: http://tourlib.net/books_tourism/zorin08.htm
3. Knodel' L. V. Teorija i praktyka pidgotovky fahivciv sfery turyzmu v kraih'nah-chlenah vsesvitn'oi' turysts'koi' organizacii' : avtoref. dys. na zdobuttja nauk. stupenja dok. ped. nauk : spec. 13.00.04 «Teorija ta metodyka profesijnoi' osvity» / L. V. Knodel' – Ternopil', 2007. – 41 p.
4. Kruchek O.A. Novyj etap u rozvytku turyzmoznavstva (do vyhodu monografii' «Turyzmologija: konceptual'ni zasady teorii' turyzmu»). – Naukovi zapysky Kyi'vs'kogo universytetu turyzmu, ekonomiky i prava. Serija: filosofski nauky. – 2011. – Vyp. 11. – P. 112-126.
5. Sakun L.V. Teorija i praktika podgotovki specialistov sfery turizma v razvityh stranah mira : Monografija / L. V. Sakun. – K. : MAUP, 2004. – 398 p.

УДК 378.14

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ТА ЇЇ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Дмитренко К. А., завідувач навчальної практики

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, пров. Руставелі, 7, м. Харків, Україна

kharkivska_hgpa@ukr.net

Автор аналізує місце педагогічної практики в професійній підготовці майбутніх соціальних педагогів. Також обґрунтовує роль педагогічної практики соціальних педагогів у формуванні готовності до професійної комунікації. Метою практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів є формування в них професійних умінь і особистісних якостей фахівця, оволодіння найважливішими видами професійної діяльності.

Ключові слова: практика, педагогічна практика, готовність до професійної комунікації.

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРАКТИКА В СИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СОЦИАЛЬНЫХ ПЕДАГОГОВ И ЕЕ РОЛЬ В ФОРМИРОВАНИИ ГОТОВНОСТИ К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОММУНИКАЦИИ

Дмитренко Е.А.

Коммунальное учреждение „Харьковская гуманитарно-педагогическая академия” Харьковского областного совета, переулок Руставели, 7, г. Харьков, Украина

kharkivska_hgpa@ukr.net

Автор анализирует место педагогической практики в профессиональной подготовке будущих социальных педагогов. Также обосновывает роль педагогической практики социальных педагогов в формировании готовности к профессиональной коммуникации. Целью практической подготовки будущих социальных педагогов является формирование у них профессиональных умений и личностных качеств специалиста, овладение важнейшими видами профессиональной деятельности.

Ключевые слова: практика, педагогическая практика, готовность к профессиональной коммуникации.